

Szakmai beszámoló a Múzeumok Őszi Fesztiváljáról

MMKM Műszaki Tanulmánytár - 2011

A Műszaki Tanulmánytár 2011-ben ötödször vett részt a Múzeumok Őszi Fesztiválja országos programsorozatán. A rendezvénysorozaton belül megadott témakörök közül a „Fedezd fel a múltad!”, a „Múzeumi a la carte – Múzeumok délidőben”, illetve a Pincétől a padlásig” című kategóriákhoz csatlakoztunk programjainkkal. Mivel a Műszaki Tanulmánytár a téli hónapokra technikai okokból bezárt, október végéig zajlottak programjaink. Összesen **459 fő** látogatott el ezek során hozzánk, ez a szám az előző évek adataihoz mérve időarányosan szép eredménynek mondható. A programok megvalósításához a Műszaki Tanulmánytár az NKA Múzeumi Szakmai Kollégiuma által kiírt pályázaton nyert támogatásból 60.000.- Ft hozzájárulást kapott a felmerülő anyagköltségek fedezésére.

A megvalósult programok részletes leírása témaköri bontásban:

Fedezd fel a múltad!

- Félvezető tárlatvezető (szakmai tárlatvezetés)

Azt mondják, az informatika a homokszemből indul. A szilícium egy kémiai elem, vegyjele Si,

1823-ban fedezték fel. Az egyik leggyakoribb elem, s ma már az informatika és az elektronika elképzelhetetlen lenne nélküle. Szakmai tárlatvezetés a számítástechnikai gyűjteményben: informatikatörténet, egy CHIPetnyi kémiával fűszerezve!

A szakmai tárlatvezetésre egy alkalommal került sor, de megfelelőbb időpontválasztás

esetén nagyobb érdeklődésre is számot tarthat, ezért felvenni tervezzük állandó kínálatunkba.

Célcsoportjai középiskolai diákok, egyetemi hallgatók voltak.

Látogatószám: **23 fő**.

- Menő üzletember. A mobiltelefon sikertörténete

Az előadáson bemutatkoztak az elmúlt harminc év divatteremtő üzletembereinek

legsikeresebb tárgyai: a laptop, a menedzser-kalkulátor és a mobil. A látogatók megismerhették ezen társadalomformáló mérnöki alkotások történetét és kultuszát. Ne felejtsd: „Menő, mert állandóan mozgásban van. És menő, mert diktálja a divatot!”

Egy alkalommal került sor az előadásra.

A program célcsoportjai felnőttek,

általános- és középiskolás diákok voltak.

Látogatószám: **30 fő**.

- Informatika és irodalom

A világhálóra kötött személyi számítógép akkora változást indított el a műveltségterjesztésben, az olvasási szokásainkban, amely csak a reneszánsz nagy találmányához, Gutenberg nyomdagépéhez mérhető. Mi van a Gutenberg-galaxis után? A kapcsolódó előadás versíró gépekről, gépes könyvekről, az informatikatörténet kultúrtörténeti vonatkozásairól szólt.

Látogatószám: **45 fő**

- Űrhódító. A számítógépes játék revolúciója

A bemutatóval egybekötött előadáson a hallgatóság betekintést kapott a számítógépes játékok közel 40 éves történetébe, s megismerhették a legjellegzetesebb régi játékokat. A számítástechnikai gyűjteményben igazi ritkaságokkal, 50 éves gépekkel is találkozhattak a látogatók.

Az előadást egy alkalommal tartottuk meg, a program célcsoportjai felnőttek, általános-

és középiskolás diákok voltak.

Látogatószám: **26 fő**

- Legek és legendák – Tanulmánytári rekordok

Ezen a rendezvényen, mely havonta sorra kerülő Családi Napok sorozatunkba is illeszkedett, a legeké volt a főszerep. Bemutatóra került a Legek Ura: a szobaméretű URAL-2, a legolcsóbb számítógép: a 2011-ben harmincéves ZX-81, a legrégebbi írógép: a Remington Model 1, a legkisebb fényképezőgépünk: a Crystar és a legelső modern tükörreflexes fényképezőgép, a Duflex. Sőt, a nap végére más legekkel és kapcsolódó legendákkal is megismerkedhettek a látogatók, és azt is megtudhatták,

hogyan működnek a LEGÓrák!

A programon a hétvégének köszönhetően elsősorban családok, fiatalok, nyugdíjasok vettek részt.

Látogatószám: **56 fő**.

Múzeumi à la carte – Múzeumok délidőben

- Zarzetzky József élete és munkássága

Zarzetzky József lengyel származású iparos saját erejéből építette fel gyufaipari vállalkozását. Az 1830-as években alapított háziipari keretek között dolgozó gyufakészítőből 30 év szorgos munkájával az ország talán legnagyobb, de mindenképpen leghíresebb és megbecsültebb, külhonban is elismert gyufa és gyújtószer készítő és forgalmazó vállalkozójává vált.

Az előadást elsősorban nyugdíjasok, felnőttek részére hirdettük meg.

Látogatószám: **31 fő**.

- Zakatolás és sistergés (gépek működtetésével egybekötött előadás)

Az MMKM Műszaki Tanulmánytárában több olyan gőzgépmo­dell is található, melyek működőképesek. Ezen a programon beüzemeltük őket. Látogatóink gyönyörköd­hettek ezernyi mozgó alkatrészükben, hallgathatták jellegzetes sistergő hangjukat, és nosztalgiával élvezhették a régi idők gőzhajóinak, gőzmozdonyainak jól ismert gépolaj-illatát. Meghú­zva kis gőzsípjainak láncát még a gőzgépek oly jellegzetes füttyülését is hallhatták.

A programra, melynek célcsoportjai diákok, felnőttek, nyugdíjasok voltak, egy alkalommal került sor, de érdeklődés több időpontra is lett volna, nagyon népszerűvé vált már a Múzeumok Éjszakája során ez a látványos előadás.

Látogatószám: **24 fő**.

- Elemzés a gyógyszerektől a benzinig. Egy sokoldalú analitikai készülék – a Gázkromatográf

Az ipar és az élet minden területén fontos ismernünk az ott felhasznált anyagok összetevőit. A **gázkromatográf** az az analitikai műszer, amelyet széleskörűen használnak gázok, folyadékok, illékony szilárd anyagok elemzésére a benzinyártásnál, a gyógyszeriparban, a kozmetikumoknál, a borászatban, a környezetvédelemben, kutató laboratóriumokban és még számtalan területen.

Az elmúlt 60 évben sokat fejlődött a gázkromatográfok elektronikája, jelentősen csökkent a méretük, és a számítástechnikát is alkalmazzák a készülék vezérlésére és az

adatfeldolgozásban. A program során egy muzeális gázkromatográf bemutatóján vehettek részt az érdeklődők.

Látogatósám: **18 fő**.

- Magyar alkotók az elektrotechnika történetében

Kísérletekkel gazdagított áttekintő előadást hallhattak az érdeklődők, Jedlik Ányostól, az első magyar elektrotechnikustól, - aki feltalálta a villanymotor őst, a forgonyt, és felfedezte a dinamó-elvet - a magyar elektrotechnika aranykoráig, a Zipernowski-Déri-Bláthy által fémjelzett Ganz Gyár világsikeréig, és az izzólámpa gyártás korszakváltó találmányaiig Just és Hanaman wolfrám, és Bródy kripton lámpájáig.

Célközönségünk elsősorban általános- és középiskolai diákok voltak.

Látogatósám: **25 fő**.

- A sztereofényképezés története

A sztereofényképezés 170 éves múltra tekint vissza. Az előadás, a ma 3D-nek nevezett fényképkészítés történetét a kezdetektől az 1930-as évekig követte nyomon. A technika történeti fejlődést korabeli felvételekkel illusztráltuk, melyeket a ma is használt, valójában már a 100. évét is megért anaglif technikával tettük a néző számára élvezhetővé.

Ez a program is (ahogy programjaink többsége) csak egyetlen alkalomra lett meghirdetve, de az érdeklődés alapján több alkalommal is igény lett volna megtartására, így tervezzük a tematika rendszeresítését.

Látogatósám: **51 fő**.

A pincétől a padlásig a múzeumban

– A műszaki restaurálás rejtelsei

Mivel foglalkozik a műszaki restaurátor? Miben különbözik a műszaki restaurálás az ásatási restaurálástól? Milyen út vezet egy ócskavasnak ítélt erő-, szerszám-, vagy forgógép működőképes, a mérnöki zsenialitást reprezentáló műtárggyá válásához? Hogyan lesz nagymamánk tönkrement használati tárgyaiból kultúrtörténeti kiállítási tárgy? Mindezekre a kérdésekre is választ kaphattak, akik részt vettek az előadással egybekötött műhelybejáró programunkon.

A program egy alkalommal került megrendezésre nagy sikerrel.

A program célcsoportjai diákok, felnőttek, nyugdíjasok voltak.

Látogatós szám: **64 fő**.

- Mentsük, ami menthető – Tegyel Te is otthoni „műtárgyaidért”!

A foglalkozásra olyan vállalkozó szellemű embereket vártunk, akik a családból örökölt vagy

talált régi tárgyaikat szerették volna "szakszerűen" megóvni, megmenteni. A résztvevőkkel egyenként a "restaurálási tervet" készített. Tisztítás, restaurálás, (kiegészítések, pótlások készítése, retusálás) konzerválás. Irányítás mellett, saját kezűleg tisztíthatták meg a tárgyakat, közben megismerkedtek az eljárásokkal, technológiákkal stb. és a saját tárgyukkal.

Emellett még az alábbi foglalkozásunkat lehetett folyamatosan igényelni a Múzeumok Őszi Fesztiváljának ideje alatt:

(Kis)Mérnök képző

A Műszaki Tanulmánytár interaktív gépcsarnokában - a Mobileumban - a mérnöki munka alapjaival ismerkedhettek a látogatók. A múzeum munkatársa köpenyt öltve a gyakorlatban magyarázta el a gépek működését, együtt tanulták meg a műszaki rajz alapjait, méréseket végeztek, akár egy igazi gépcsarnokban.

általános és középiskolai diákok voltak.

A foglalkozások célcsoportjai

Látogatósám: **56 fő (2 alkalom).**

(Az alábbi programokat hirdettük még meg egy-egy alkalomra:

- *Vegyésznők a tudományban*

– *A magyar informatika fél évszázada*

- *Bezárt az utolsó írógépgyár /Szakvezetés az Irodagép-történeti gyűjteményben/)*

Összességében a rendezvénysorozat sikeres volt. A Múzeumok Őszi Fesztiválján való részvétel fontos hozadéka az is, hogy az erre a programsorozatra kidolgozott és meghirdetett foglalkozások, előadások később is hasznosulnak a múzeum számára. A többségében délelőtt

zajló programok elsősorban a diák- és nyugdíjas látogatói réteg részére bizonyultak alkalmasnak, a jövőben más célcsoportok bevonására megfelelőbb időpontok meghirdetését is szükségesnek látjuk. Az elsősorban a múzeum szakszemélyzetére, muzeológusaira, restaurátorára, valamint neves meghívott előadókra építő programok alkalmasak voltak rá,

hogy bemutassák a múzeumi munkát, s azon belül a technikatörténeti múzeumi munka sokszínűségét, a tanulmánytárai sajátosságokat, s felhívják a figyelmet a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum gyűjteményeire, a magyar ipari kultúra jeles alkotásaira.

A rendezvénysorozaton részt vett **459 fő**. Az ebből származó jegybevétel **121.690 Ft**.

A szakmai beszámoló elérhető a <http://mmkm.hu/index.php/hu/tudomanyos-munkamenu> honlapon.

A sajtómegjelenések jegyzékét a MMKM Közlekedési Múzeum szakmai beszámolójának 1.sz. melléklete tartalmazza.

Budapest, 2012..február 29.

Képes Gábor

műszaki muzeológiai osztályvezető